

УДК 375. 82.1.722.4

UDC 375. 82.1.722.4

DOI: [10.31475/ped.dys.2025.37.16](https://doi.org/10.31475/ped.dys.2025.37.16)

АЛЬОНА КОРОЛЬ,

доктор філософії (PhD), доцент

(Україна, Вінниця, Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського, вул. Острозького, 32)

ALYONA KOROL,

Doctor of Philosophy (PhD), Associate Professor

(Ukraine, Vinnytsia, Mykhailo Kotsiubynskyi Vinnytsia State
Pedagogical University, Ostrozkyi St., 32)

ORCID: [0000-0003-0392-4113](https://orcid.org/0000-0003-0392-4113)

**Особливості організації роботи логопеда
у закладі освіти в умовах воєнного стану**

**Organisation of Work of a Speech Therapist
in an Educational Institution under Martial Law**

В статті досліджується процес організації роботи логопеда в закладах освіти в умовах воєнного стану, а також специфічні аспекти, форми та методи цієї роботи. У статті проаналізовано особливості організації роботи логопеда в закладі освіти в умовах воєнного стану. Узагальнено основні виклики та проблеми, з якими зустрічаються логопеди в цих умовах, зокрема безпекові ризики, адаптація до дистанційного та змішаного форматів навчання, психологічний стан учасників освітнього процесу та обмеженість ресурсів. Розкрито адаптовані форми та методи логопедичної роботи, включаючи використання дистанційних технологій, роботу в укриттях та організацію інклюзивного навчання в умовах переміщення. Проаналізовано специфіку діагностичної та корекційної роботи з дітьми, які пережили травматичні події. Узагальнено рекомендації щодо психологічної підтримки та профілактики професійного вигорання логопедів. Розкрито шляхи покращення взаємодії логопеда з батьками, педагогами та іншими фахівцями для забезпечення цілісної підтримки дітей. Проаналізовано значення міжвідомчої співпраці для ефективної організації логопедичної допомоги.

Ключові слова: логопед, воєнний стан, мовленнєві порушення, корекційно-розвиткова робота, дистанційне навчання, інклюзивне навчання, психологічна підтримка, діти.

The article examines the process of organizing the work of a speech therapist in educational institutions under martial law, as well as specific aspects, forms and methods of this work. The author used the methods of analysis of scientific and methodological literature and normative legal acts, synthesis, comparison, and generalization. In the context of martial law, the functioning of the education system faces unprecedented challenges, which requires the adaptation of traditional approaches to the provision of correctional and developmental services, including speech therapy. Children who have experienced traumatic events and have undergone changes in their normal life often demonstrate a deterioration in speech development and need special support. This necessitates a deeper understanding and optimization of the organization of speech therapist's work in modern conditions. The article analyzes the peculiarities of organizing the work of a speech therapist in an educational institution under martial law. The main challenges and problems faced by speech therapists in these conditions are summarized, including security risks, adaptation to distance and blended learning formats, the psychological state of participants in the educational process and limited resources. The adapted forms and methods of speech therapy work, including the use of distance technologies, work in shelters and the organization of inclusive education in the conditions of displacement are revealed. The specifics of diagnostic and correctional work with children who have experienced traumatic events are analyzed. Recommendations for psychological support and prevention of professional burnout of speech therapists are generalized. The ways to improve the interaction of a speech therapist with parents, teachers and other professionals to ensure holistic support for children are revealed. The importance of interdepartmental cooperation for the effective organization of speech therapy is analyzed. The scientific novelty of the article lies in the systematic analysis of the experience of speech therapists in martial law, generalization of key problems and disclosure of new approaches to the organization of speech therapy adapted to modern realities.

Keywords: speech therapist, martial law, speech disorders, correctional and developmental work, distance learning, inclusive education, psychological support, children.

Вступ / Introduction. На сучасному етапі розвитку українського суспільства, в умовах повномасштабної збройної агресії, система освіти зіштовхується з безпрецедентними викликами, що кардинально змінюють традиційні підходи до організації навчально-виховного процесу та надання корекційно-розвиткових послуг. Серед найбільш вразливих груп учасників освітнього процесу – діти з особливими освітніми потребами, зокрема ті, що мають мовленнєві порушення. Психотравмуючі події, пов'язані з війною, вимушене переміщення, адаптація до нових умов та форм навчання (дистанційне, змішане, очне в укриттях) суттєво впливають на їхній загальний розвиток та можуть призводити до погіршення мовленнєвих функцій або появи нових труднощів. Це зумовлює нагальну потребу в новому усвідомленні та адаптації організації роботи логопеда в закладах освіти. Актуальність наукових рішень у контексті даного дослідження визначається об'єктивною необхідністю розробки та впровадження ефективних методів та форм логопедичної допомоги, які враховуватимуть специфічні умови воєнного стану (Бабич Н., Медицька А., 2022, с. 12).

Традиційні підходи, що були ефективними в мирний час, потребують суттєвої модифікації або заміни. Відповідність методів корекційної роботи реальним умовам є ключовим фактором її успішності. В умовах війни цей принцип набуває особливого значення, оскільки безпекові ризики, психологічний стан дітей та педагогів, а також обмеженість ресурсів вимагають пошуку інноваційних, гнучких та максимально ефективних рішень. Актуальність наукового пошуку зумовлена також потребою в узагальненні першого досвіду роботи логопедів у надзвичайних умовах, виявленні найбільш дієвих стратегій та наданні практичних рекомендацій фахівцям (Бабич Н., Медицька А., 2022, с. 17).

Організації роботи логопеда в закладі освіти в умовах воєнного стану спирається на низку фундаментальних наукових підходів та концепцій з різних галузей знань: психології, педагогіки, спеціальної педагогіки, логопедії, теорії кризової психології та травма-інформованого підходу. Насамперед, дослідження базується на положеннях загальної та вікової психології щодо закономірностей психічного розвитку дитини, формування мовлення як вищої психічної функції, взаємозв'язку мовленнєвого та пізнавального розвитку. Розуміння цих закономірностей є важливим для виявлення порушень у мовленнєвому розвитку дітей в умовах стресу та травми, спричинених війною (Комарова О.І., 2023, с. 174).

Важливе місце займають положення спеціальної освіти та логопедії про природу та класифікацію мовленнєвих порушень у дітей, принципи та методи їх діагностики і корекції. Сучасні дослідження в галузі логопедії акцентують увагу на необхідності індивідуального підходу до кожної дитини та комплексності корекційно-розвиткового впливу (А. Богуш, М. Васьків, Л. Іщенко, Л. Калмикова, О. Кононко, К. Крутий, З. Ленів, Н. Пахомова, Т. Піроженко, М. Породько, Ю. Рибун, Н. Савінова, В. Тищенко, Л. Трофименко, Н. Чередніченко, М. Шеремет та ін.). В умовах війни ці принципи набувають особливого значення, вимагаючи адаптації традиційних методик до нових реалій та специфічних потреб дітей, які пережили травму.

Методологічною основою дослідження є системний підхід, який передбачає розгляд організації роботи логопеда як цілісної системи, що функціонує в складних умовах воєнного стану та взаємодіє з іншими підсистемами освітнього процесу (педагоги, батьки, адміністрація, психологічна служба). Системний підхід дозволяє проаналізувати взаємозв'язки між різними компонентами роботи логопеда (діагностика, корекція, консультування, профілактика), виявити їхні особливості в умовах кризи та розробити комплексні рекомендації. Також використовувався компетентнісний підхід, що передбачає розгляд професійної діяльності логопеда як сукупності ключових компетентностей, необхідних для ефективної роботи в умовах воєнного стану, зокрема, психолого-педагогічної, корекційно-розвиткової, діагностичної, комунікативної, цифрової, кризостійкості (Комарова О.І., 2023, с. 176).

Мета та завдання / Aims and Tasks. Мета статті – визначити оптимальні підходи та методи організації логопедичної роботи у закладах освіти в умовах воєнного стану для забезпечення безперервності корекційно-розвиткового процесу та підтримки здобувачів освіти з мовленнєвими порушеннями.

Результати / Results. Організація роботи логопеда в закладі освіти в умовах повномасштабного воєнного стану в Україні є надзвичайно складним та динамічним процесом, що вимагає глибокого аналізу, адаптації традиційних підходів та пошуку нових, ефективних рішень. Війна кардинально змінює освітнє середовище, створюючи безпрецедентні виклики як для дітей, так і для фахівців, які надають корекційно-розвиткові послуги. Розуміння цих викликів є першочерговим кроком для ефективної організації логопедичної допомоги (Фадеева І.С., 2022, с. 191).

Аналіз викликів та проблем, що стоять перед логопедами в умовах воєнного стану свідчить про їх багатогранність та взаємопов'язаність. Насамперед, це безпекові ризики, які зумовлюють

необхідність переривання освітнього процесу під час повітряних тривог, проведення занять в укриттях або повний перехід на дистанційний формат. Це призводить до фрагментації корекційної роботи, ускладнює забезпечення її системності та регулярності, що є критично важливим для подолання мовленнєвих порушень. По-друге, психологічний стан учасників освітнього процесу – дітей, батьків, педагогів – зазнає значного негативного впливу. Стрес, тривога, страх, переживання втрати та розлуки можуть призводити до регресу в мовленнєвому розвитку, появи нових мовленнєвих труднощів (наприклад, заїкання, мутизм), погіршення концентрації уваги та мотивації до занять. Робота з дітьми, які пережили травматичні події, вимагає від логопеда не лише корекційних, але й базових знань з кризової психології та вміння працювати з урахуванням травма-інформованого підходу (Фадеева І.С., 2022, с. 195).

Іншим значним викликом є адаптація до дистанційного та змішаного форматів навчання. Хоча дистанційне навчання стало вимушеною необхідністю, воно має свої обмеження для логопедичної роботи, особливо з дітьми молодшого віку та тими, хто має складні структурні порушення мовлення. Складність візуального та слухового контакту, обмежені можливості використання наочних матеріалів та маніпулятивних ігор, технічні проблеми та нерівний доступ до інтернету ускладнюють проведення повноцінних логопедичних занять. Змішаний формат також створює організаційні труднощі, пов'язані з плануванням занять, координацією роботи фахівців та забезпеченням наступності між очним та дистанційним форматами. Окрім того, обмеженість ресурсів – як матеріальних (відсутність необхідного обладнання, посібників), так і кадрових (збільшення кількості дітей з ООП, відтік фахівців), також є значною проблемою. Адаптація до нових освітніх середовищ для внутрішньо переміщених дітей вимагає від логопедів швидкої діагностики, встановлення контакту з дитиною та батьками в нових умовах та інтеграції в існуючий освітній процес (Зінченко Д.І., 2023, с. 132).

У відповідь на ці виклики відбувається узагальнення та впровадження адаптованих форм та методів логопедичної роботи. Використання дистанційних технологій стало одним з основних напрямків. Логопеди активно освоюють онлайн-платформи, розробляють інтерактивні завдання, використовують відеоматеріали та ігрові додатки. Важливою є адаптація традиційних логопедичних вправ для виконання в онлайн-форматі, а також розробка рекомендацій для батьків щодо організації домашніх занять. Робота в укриттях вимагає від логопеда вміння швидко адаптувати заняття до обмеженого простору та ресурсів, використовувати доступні матеріали та ігрові форми роботи для зниження рівня тривоги у дітей. Організація інклюзивного навчання в умовах переміщення передбачає тісну співпрацю з педагогами та психологами, розробку індивідуальних програм розвитку з урахуванням специфіки нових умов та травматичного досвіду дітей. Для дітей з порушенням мовлення (дислалія, дизартрія, заїкання, алалія, афазія тощо) переміщення може мати значніший вплив, ніж для інших дітей (Апухтіна В.В., Авраменко У.В., Соловйова Т.Г., 2023, с. 45). Це пов'язано з такими факторами:

- Додатковий стрес. Переміщення саме по собі є сильним стресором, який може посилити існуючі мовленнєві проблеми або навіть спричинити регрес.
- Зміна звичного середовища. Нове оточення, нові люди, відсутність звичних рутин та підтримки можуть викликати тривогу і невпевненість, що негативно впливає на мовлення.
- Мовний бар'єр. Якщо діти переїжджають до регіону з іншою мовною практикою або діалектом, це може бути додатковим викликом для їхньої мовленнєвої адаптації.
- Переривання логопедичної корекції. Якщо дитина вже отримувала логопедичну допомогу, переїзд може призвести до її переривання, що затримує прогрес.
- Труднощі в комунікації. Дітям з порушенням мовлення складно висловлювати свої думки та потреби, а в новому, незнайомому середовищі ці труднощі можуть зростати, що призводить до ізоляції та фрустрації.
- Вплив травматичного досвіду на мовлення. Травматичні події можуть спричинити психогенні порушення мовлення, такі як мутизм, заїкання, або посилити вже існуючі проблеми (Брушневська І.М., 2021, с. 9).

Логопед стає ключовим фахівцем в організації інклюзивного навчання для цієї категорії дітей. Його роль полягає в ранній діагностиці та оцінці виявлення дітей з порушенням мовлення. Важливо якомога раніше виявити таких дітей серед новоприбулих учнів. Логопед проводить детальне обстеження мовлення дитини, враховуючи її вік, тип порушення, ступінь його вираженості, а також анамнез (історія розвитку дитини, попередній досвід логопедичної корекції, інформація про пережите). Оцінка має включати аналіз можливого впливу травми на мовлення (наприклад, чи не є порушення наслідком психогенних факторів). Визначення конкретних мовленнєвих цілей. Наприклад, корекція звуковимови, розвиток лексико-граматичної будови мовлення, подолання заїкання, покращення мовленнєвого дихання тощо. Логопед підбирає індивідуальні методи роботи, які відповідають типу порушення мовлення та потребам дитини. В

індивідуальній програмі розвитку (ІПР) може бути передбачена тісна співпраця з психологом для подолання тривожності, невпевненості, страхів, які можуть впливати на мовлення. ІПР має враховувати особливості нового навчального середовища, можливий мовний бар'єр, обмеженість ресурсів (Пахомова Н., Баранець І., 2022, с. 57).

Логопед проводить індивідуальні заняття для корекції специфічних порушень та групові заняття для розвитку комунікативних навичок, соціальної взаємодії, подолання сором'язливості. Особливо важливими для дітей, які пережили травму, є ігри, адже гра є природним механізмом для опрацювання емоцій та подолання стресу. Важливою є робота над звуковимовою, фонематичним слухом, лексикою, граматику, зв'язним мовленням, а також надання рекомендацій педагогам. Логопед навчає вчителів, як підтримувати мовленнєвий розвиток дитини на уроці, як адаптувати навчальні матеріали, як створити сприятливе мовленнєве середовище. Логопед надає поради батькам щодо домашніх занять, створення підтримуючої атмосфери, подолання труднощів у спілкуванні з дитиною. Логопед може пояснити батькам та педагогам, як травма може впливати на мовлення дитини та як їй допомогти.

Робота логопеда з вимушено переміщеними дітьми з порушенням мовлення є надзвичайно важливою та вимагає високого рівня професіоналізму, емпатії та здатності до міждисциплінарної співпраці. Логопед допомагає дітям не лише подолати мовленнєві труднощі, але й адаптуватися до нового середовища, відновити комунікативні навички та відчувати себе повноцінними учасниками освітнього процесу (Пахомова Н., Баранець І., 2022, с. 60).

Специфіка діагностичної роботи в умовах воєнного стану полягає в необхідності проведення швидкої, але максимально інформативної діагностики, особливо для новоприбулих дітей. Традиційні методики можуть бути менш ефективними через стресовий стан дитини та обмежений час. Логопедам доводиться використовувати гнучкіші підходи, спостереження в різних ситуаціях, аналіз мовлення в природній комунікації, опитування батьків та педагогів. Важливо враховувати можливий вплив травми на результати діагностики та не робити поспішних висновків.

Корекційна робота також зазнає змін. В умовах нестабільності та переривчастості процесу акцент зміщується на підтримку наявних мовленнєвих навичок, роботу над базовими компонентами мовлення (звуковимова, словниковий запас, граматична будова) та розвиток комунікативних навичок. Важливою є психологічна складова корекції, спрямована на зниження тривожності, формування позитивної самооцінки та відновлення мотивації до навчання. Використовуються ігрові, арт-терапевтичні та інші методики, що сприяють емоційній розрядці й стабілізації стану дитини (Пахомова Н., 2005, с. 48).

Психологічна підтримка та профілактика професійного вигорання логопедів є критично важливими аспектами організації роботи в умовах війни. Логопеди працюють у стресових умовах, переживаючи власні емоції та відповідаючи на потреби дітей і батьків, які також перебувають у стані стресу. Доступ до супервізії, психологічних консультацій, можливість обміну досвідом з колегами та належні умови праці є необхідними для збереження професійної дієздатності й запобігання вигоранню.

Покращення взаємодії логопеда з батьками, педагогами та іншими фахівцями є запорукою успіху. В умовах війни ця співпраця набуває особливого значення. Батьки часто є основними помічниками логопеда при дистанційному навчанні та виконанні домашніх завдань. Налагодження ефективної комунікації, надання чітких рекомендацій, психологічна підтримка батьків – усе це сприяє кращим результатам. Співпраця з педагогами допомагає інтегрувати корекційну роботу в освітній процес, а взаємодія з психологами – враховувати психоемоційний стан дітей та надавати комплексну допомогу (Бистранівська О., 2022, с. 32).

Нарешті, значення міжвідомчої співпраці (між закладами освіти, інклюзивно-ресурсними центрами, медичними установами, громадськими організаціями) для ефективної організації логопедичної допомоги в умовах воєнного стану неможливо переоцінити. Обмін інформацією, координація дій, спільне використання ресурсів дозволяють забезпечити доступність та якість логопедичних послуг для всіх дітей, які їх потребують, незалежно від їхнього місця перебування та обставин (Забара, Федорченко, 2022, с. 200).

Війна створила безпрецедентні виклики для системи логопедичної допомоги в закладах освіти. Безпекові ризики, психотравмуючий вплив, масова внутрішня міграція, руйнування інфраструктури та обмеження ресурсів кардинально змінили умови праці логопедів і потребують суттєвої адаптації традиційних підходів. Психоемоційний стан дітей є ключовим фактором, що впливає на ефективність логопедичної корекції в умовах війни. Стрес, тривога та травматичні переживання можуть спричиняти регрес у мовленнєвому розвитку, появу нових мовленнєвих порушень та ускладнювати корекційний процес (Дяченко М.Д., Романова Т.А., 2023, с. 92).

Відповідно, інтеграція травма-інформованого підходу та елементів психологічної підтримки в логопедичну роботу є критично важливою. Дистанційний та змішаний формати логопедичної

роботи є вимушеною, але не завжди рівноцінною заміною очному формату. Хоча онлайн-інструменти дозволяють підтримувати зв'язок з дітьми та частково здійснювати корекцію, вони мають обмеження для певних категорій мовленнєвих порушень та вікових груп. Ефективність цих форматів значною мірою залежить від технічних можливостей, підтримки батьків та адаптованості методичного забезпечення. Гнучкість, креативність та швидка адаптація до мінливих умов є ключовими професійними якостями логопеда в умовах воєнного стану.

Фахівці вимушені постійно шукати нові способи організації занять (в укриттях, онлайн), використовувати доступні ресурси та адаптувати традиційні методики до непередбачуваних обставин. Співпраця з батьками, педагогами та іншими фахівцями є життєво важливою для забезпечення безперервності та ефективності логопедичної допомоги. В умовах розпорошення дітей та нестабільності освітнього процесу, батьки стають основними партнерами логопеда, а тісна взаємодія з педагогами та психологами дозволяє надавати комплексну підтримку дитині. Існує гостра потреба у методичній та психологічній підтримці самих логопедів (Черніченко Л.А., 2020, с. 186).

Робота в умовах війни є емоційно виснажливою та вимагає від фахівців високого рівня стресостійкості. Забезпечення доступу до супервізії, психологічних консультацій та спеціалізованих навчань з роботи в кризових умовах є необхідним для запобігання професійному вигоранню. Існує необхідність у подальшій розробці та апробації адаптованих методик та інструментів для діагностики і корекції мовленнєвих порушень в умовах воєнного стану та посткризового періоду. Існуючі методики часто не враховують специфіку впливу травми та обмежень, спричинених війною.

Результати проведеного дослідження відкривають широкі перспективи для подальшого вивчення проблеми організації логопедичної допомоги в умовах воєнного стану та посткризового періоду. Доцільним є проведення емпіричних досліджень, спрямованих на: глибоке вивчення специфіки мовленнєвих порушень у дітей, які пережили травматичний досвід, спричинений війною. Це може включати дослідження взаємозв'язку між видом та інтенсивністю травми та характером мовленнєвих труднощів. Оцінку ефективності різних форм та методів дистанційної логопедичної роботи для дітей з різними видами мовленнєвих порушень та вікових груп. Розробку та апробацію спеціалізованих діагностичних методик та корекційних програм, адаптованих для роботи з дітьми в умовах війни та посткризового періоду, з урахуванням травма-інформованого підходу. Вивчення досвіду роботи логопедів з внутрішньо-переміщеними дітьми та розробка рекомендацій для їх інтеграції в освітній процес та надання якісної логопедичної допомоги. Дослідження ефективності програм психологічної підтримки та профілактики професійного вигорання логопедів, які працюють в умовах війни. Аналіз довгострокових наслідків війни на мовленнєвий розвиток дітей та дослідження потреби у логопедичній допомозі в посткризовий період. Розробка моделей міжвідомчої співпраці для забезпечення комплексної підтримки дітей з мовленнєвими порушеннями в умовах надзвичайних ситуацій (Забара М.В., Федорченко Н.Д., 2022, с. 200).

Висновки / Conclusions.. З огляду на вищезазначене констатуємо, що організація роботи логопеда в закладі освіти в умовах воєнного стану – це складний процес адаптації та пошуку ефективних рішень, що базується на глибокому розумінні викликів, використанні адаптованих форм та методів роботи, врахуванні психологічних особливостей дітей, забезпеченні психологічної підтримки фахівців й налагодженні ефективної співпраці з усіма учасниками освітнього процесу та відповідними інституціями. Проведене теоретичне дослідження проблеми організації роботи логопеда в закладі освіти в умовах воєнного стану дозволило сформулювати низку розгорнутих та конкретних висновків, які відображають сучасний стан та особливості діяльності фахівців у надзвичайних обставинах

Подальші дослідження у цих напрямках матимуть значну теоретичну та практичну цінність для розвитку логопедії в Україні, підвищення ефективності корекційно-розвиткової роботи з дітьми в умовах війни та формування науково обґрунтованої бази для розробки державної політики у сфері спеціальної освіти, а також надання корекційно-розвиткових послуг в кризових умовах.

Список використаних джерел і літератури:

Апухтіна, В. В., Авраменко, У. В., & Соловйова, Т. Г. (2023). Підготовка майбутніх логопедів до формування у батьків навички використання засобів підтримувальної комунікації (на прикладі класів, де навчаються учні із закінанням). *Педагогічні науки: теорія та практика*, 4, 45–51. [in Ukrainian]

Бабич, Н., & Медицька, А. (2022). Нові напрями підготовки логопедів в умовах сучасного ринку праці. *Спеціальна і інклюзивна освіта: проблеми та перспективи*. Тези за матеріалами науково-практичної конференції. (с. 12–17). Кам'янець-Подільський. Видавець Ковальчук О.В. [in Ukrainian]

Бистранівська, О. (2022). Співпраця учителя-логопеда з батьками дітей з порушеннями мовленнєвого

розвитку. *Редакційна колегія*, 32–37. [in Ukrainian]

Брушневська, І. М. (2021). *Логопедичне партнерство у системі спеціальної освіти: силлабус вибіркової навчальної дисципліни*. Луцьк. [in Ukrainian]

Дяченко, М. Д., & Романова, Т. А. (2023). Особливості корекційно-розвивальної діяльності майбутнього логопеда в умовах інклюзивного освітнього простору. *Молодий вчений*, 91, 91–95. [in Ukrainian]

Забара, М. В., & Федорченко, Н. Д. (2022). Організація логопедичної роботи в умовах очно-дистанційного навчання у ЗДО у період воєнного стану в Україні. *Eurasian Scientific Discussions*. The 10th International scientific and practical conference. (pp. 200–206). Barcelona: Barca Academy Publishing. [in Ukrainian]

Зінченко, Д. І. (2023). Особливості дистанційної діяльності логопедів в Україні в умовах воєнного стану. *Система освіти і виховання дітей з особливими освітніми потребами: досвід минулого – погляд у майбутнє*, 132–135. [in Ukrainian]

Комарова, О. І. (2023). Формування професійної компетентності майбутніх логопедів до взаємодії з батьками дітей з тяжкими порушеннями мовлення. *Система освіти і виховання дітей з особливими освітніми потребами: досвід минулого – погляд у майбутнє*, 174–176. [in Ukrainian]

Пахомова, Н. (2005). Мовленнєва готовність дітей дошкільного віку з тяжкими вадами мовлення. *Дефектологія*, 48–50. [in Ukrainian]

Пахомова, Н., & Баранець, І. (2022). Напрями корекційної роботи з дітьми із тяжкими порушеннями мовлення в умовах воєнного стану. *Науковий часопис. Корекційна педагогіка*, 43, 57–60. [in Ukrainian]

Фадеева, І. С. (2022). Значення спільної роботи учителя-логопеда, батьків та вихователя з корекції мовленнєвих порушень у дітей. *Європа єднає здорове майбутнє*, 191–195. [in Ukrainian]

Черніченко, Л. А. (2020). Модель підготовки майбутніх логопедів до інноваційної діяльності в умовах інклюзивної дошкільної освіти. *Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету*, 1 (5), 186–174. [in Ukrainian]

References:

Apukhtina, V. V., Avramenko, U. V., & Soloviova, T. H. (2023). Pidhotovka maibutnikh lohopediv do formuvannia u batkiv navychky vykorystannia zasobiv pidtrymuvalnoi komunikatsii (na prykladi klasiv, de navchaiutsia uchni iz zaikanniam) [Preparing Future Speech Therapists to Develop parents' Skills in Using Aids to Support Communication (on the Example of Classes with Students with Stuttering)]. *Pedahohichni nauky: teoriia ta praktyka – Pedagogical Sciences: Theory and Practice*, 4, 45–51. [in Ukrainian]

Babych, N., & Medytska, A. (2022). Novi napriamy pidhotovky lohopediv v umovakh suchasnoho rynku pratsi [New Directions of Training Speech Therapists in the Modern Labour Market]. *Spetsialna i inkliuzyivna osvita: problemy ta perspektyvy – Special and Inclusive Education: Problems and Prospects*. Proceedings of the scientific and practical conference (pp. 12–17). Kamianets-Podilskyi. Vydavets Kovalchuk O.V. [in Ukrainian]

Bystranivska, O. (2022). Spivpratsia uchytelia-lohopedi z batkami ditei z porushenniamy movlennievoho rozvytku [Collaboration of a Speech Therapist with Parents of Children with Speech Development Disorders]. *Redaktsiina kolehiia – Redaction Collegue*, 32–37. [in Ukrainian]

Brushnevskaya, I. M. (2021). *Lohopedychne partnerstvo u systemi spetsialnoi osvity: sylabus vybirkovoi navchalnoi dystsypliny* [Speech Therapy Partnership in the System of Special Education: a Silhouette of an Elective Discipline]. Luts'k. [in Ukrainian]

Diachenko, M. D., & Romanova, T. A. (2023). Osoblyvosti korektsiino-rozvyvalnoi diialnosti maibutnoho lohopedi v umovakh inkliuzyvnoho osvitnoho prostoru [Features of Correctional and Developmental Activities of a Future Speech Therapist in an Inclusive Educational Space]. *Molodyi vchenyi – Young Scientist*, 91, 91–95. [in Ukrainian]

Zabara, M. V., & Fedorchenko, N. D. (2022). Orhanizatsiia lohopedychnoi roboty v umovakh ochno-dystantsiinoho navchannia u ZDO u period voiennoho stanu v Ukraini [Organisation of Speech Therapy Work in the Conditions of Full-Time and Distance Learning in the General Education Institution during the Period of Martial Law in Ukraine]. *Eurasian Scientific Discussions*. Proceedings of the 10th International scientific and practical conference. (pp. 200–206). Barcelona: Barca Academy Publishing. [in Ukrainian]

Zinchenko, D. I. (2023). Osoblyvosti dystantsiinoi diialnosti lohopediv v Ukraini v umovakh voiennoho stanu [Features of Remote Activity of Speech Therapists in Ukraine under Martial Law]. *Systema osvity i vykhovannia ditei z osoblyvymy osvitnimy potrebamy: dosvid mynuloho – pohliad u maibutnie – The System of Education and Upbringing of Children with Special Educational Needs: Past Experience – a Look into the Future*, 132–135. [in Ukrainian]

Komarova, O. I. (2023). Formuvannia profesiinoi kompetentnosti maibutnikh lohopediv do vzaiemodii z batkami ditei z tiazhkymy porushenniamy movlennia [Formation of Professional Competence of Future Speech Therapists to Interact with Parents of Children with Severe Speech Disorders]. *Systema osvity i vykhovannia ditei z osoblyvymy osvitnimy potrebamy: dosvid mynuloho – pohliad u maibutnie – The System of Education and Upbringing of Children with Special Educational Needs: Past Experience – a Look into the Future*, 174–176. [in Ukrainian]

Pakhomova, N. (2005). Movlennieva hotovnist ditei doshkilnoho viku z tiazhkymy vadamy movlennia [Speech Readiness of Preschool Children with Severe Speech Impairments]. *Defektolohiia – Defectology*, 48–50. [in Ukrainian]

Pakhomova, N., & Baranets, I. (2022). Napriamy korektsiinoi roboty z ditmy iz tiazhkymy porushenniamy movlennia v umovakh voiennoho stanu [Directions of Correctional Work with Children with Severe Speech Disorders under Martial Law]. *Naukovyi chasopys. Korektsiina pedahohika – Scientific journal. Correctional*

Pedagogy, 43, 57–60. [in Ukrainian]

Fadieieva, I. S. (2022). Znachennia spilnoi roboty uchytelia-lohopeda, batkiv ta vykhovatel'ia z korektsii movlennievnykh porushen u ditei [The Importance of Joint Work of a Speech Therapist, Parents and Educator in the Correction of Children's Speech Disorders]. *Yevropu yednaie zdorove maibutnie – Europe is United by a Healthy Future*, 191–195. [in Ukrainian]

Chernichenko, L. A. (2020). Model pidhotovky maibutnikh lohopediv do innovatsiinoi diialnosti v umovakh inkliuzyvnoi doshkilnoi osvity [A Model of Training Future Speech Therapists for Innovative Activities in Inclusive Preschool Education]. *Zbirnyk naukovykh prats Umanskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu – Collection of Scientific Papers of the Uman State Pedagogical University*, 1 (5), 186–174. [in Ukrainian]

Дата надходження статті: «16» травня 2025 р.

Стаття прийнята до друку: «06» червня 2025 р.

Король Альона – доцент кафедри дошкільної освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, доктор філософії (PhD), доцент

Korol Alyona – Assistant Professor of the Department of Preschool Education of Mykhailo Kotsiubynskyi Vinnytsia State Pedagogical University, Doctor of Philosophy (PhD), Associate Professor

Цитуйте цю статтю як:

Cite this article as:

Король, А. (2025). Особливості організації роботи логопеда у закладі освіти в умовах воєнного стану. *Педагогічний дискурс*, 37, 116–122. doi: [10.31475/ped.dys.2025.37.16](https://doi.org/10.31475/ped.dys.2025.37.16).

Korol, A. (2025). Organisation of Work of a Speech Therapist in an Educational Institution under Martial Law. *Pedagogical Discourse*, 37, 116–122. doi: [10.31475/ped.dys.2025.37.16](https://doi.org/10.31475/ped.dys.2025.37.16).